

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 60 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. w sobotę i niedzielę dwa odczyty — z których pierwszy na temat: „Powieść polska a państwo” wzbudził zrozumiałe i słusze zainteresowanie, drugi nieco mniejsze, choć obydwie wywarły na zebranych wrażenie bardzo korzystne.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamsów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petirowy jednoszpaltowy na 1 kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 85 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 36. — Telefon Nr. 53.

Powieść polska a państwo.

Znany krytyk i literat p. Cezary Jellenta wygłosił w naszym mieście w sobotę i niedzielę dwa odczyty — z których pierwszy na temat: „Powieść polska a państwo” wzbudził zrozumiałe i słusze zainteresowanie, drugi nieco mniejsze, choć obydwie wywarły na zebranych wrażenie bardzo korzystne.

Nasi wielcy romantycy — mówił prelegent — byli pierwszymi niepodległościowcami, którzy ideę i konieczność zamartwychwstania Polski uwydatniali w swych dziełach. Pozytywiści: Sienkiewicz, Orzeszkowa, Prus, Świętochowski i inni, borykając się z mozną cenzurą rosyjską, która gnębila drukowane słowo polskie, pisali powieści „speteczne”, które to pojęcie stworzone zostało jedynie dla pozoru umożliwienia przedstawienia cenzurze książki, której karty zawierały coś więcej nad tematy społeczne. Wszyscy nasi pozytywiści wypowiadali w ten sposób ideę niepodległości państwa polskiego, a żaden z nich, tworząc swe dzieła o pokładzie społecznym, nie myślał nigdy o zrezygnowaniu z pojęć polityki i państwa.

Cała plejada tych pisarzy wyprzedzała w ten sposób również potrzebę ciągłego łączenia wielkiej przeszłości z teraźniejszością, naraził tak ponurą, wszyscy oni starali się w jedno ognisko łączyć całą Polskę, wszystkie jej zabory ożywić jednym duchem.

Idea państwa polskiego była dążeniem autorów epoki tak zw. pozytywistycznej — mówił p. C. Jellenta.

A kiedy zbliżał się okres „młodej Polski” w literaturze przedstawiciele jej oświadczyli już zgóry, że niechęć wchodzić w zadne pakta z cenzurą, a Żeromski, Strug, Daniłowski, Reymont i inni per pas et nefas ideę niepodległości państwowej wypowiadali już wyraźnie i bez ogródek. W literaturze powstał nawet jakiś nowy język, którego słowa to smaganie biczem, ociepla sztyletem, czy dotknięcie rozpalonem żelazem.

Żeromski, Strug i Daniłowski, nie uznali, już tak tamci kompromisu, a idea wywalczenia wolności przebiega z każdego ich dzieła. A jeżeli autorzy tej plejady zwracają się tak czę-

sto do tematów epopei napoleońskiej, czynią to jedynie dlatego, że w Napoleonie widzą człowieka, pragnącego dać nam niepodległość.

Idea niepodległości przebiega z „Dumy o hetmanie”, „Róży”, gdzie płóro Żeromskiego targa trzewiami, a język jego różni się od pozytywistów.

Wacław Sieroszewski w swych powieściach tworzy już jakiś „własny dom”, myśląc w ten sposób o państwie polskim, a tę potrzebę budowania własnego gniazda odczuwają również i wpajają w społeczeństwo i inni autorzy tego okresu.

Pisarze tej i minionej epoki w obcym państwie szerzyli ideę państwa polskiego, podsycaли ogień Westy, podstrzymywali mocną rękę upadłych na duchu, wołali, jak Reymont „Nil desperandum!” (Nie rozpaczaj!

Powieść polska tego okresu to ptak, który niesie do wszystkich gniazd polskich, gdziekolwiek one się znajdują, wieść, że musi powstać na nowo silne i niepodległe państwo polskie.

Powieść nasza dzięki tej podatnej formie propaguje tę ideę świetnie, gdyż poszła ostatnia nie mogła spełnić tego zadania, będąc zawsze odrobinę wzorowaną na wzorach obcych.

Zagranica nie rozumiała powieści polskiej, tam ona nie znajduje poklasku, ale u nas stwarza nawet jakąś nową rasę mocnych polaków, jakiś nowy szczep, może nie tak po dumasowsku rozumiany, jak go sobie wyobrażał Sienkiewicz. Stwarza ją go ci, o których, jak i o ich poprzednikach romantykach i pozytywistach, którzy w odmiennych warunkach tworzyli swe dzieła, można powiedzieć słowami Konopnickiej zacerpniętymi z świetnej epopei „Pan Balcer w Brazylii”, że gdyby pisać swe księgi modlili się:

..Mietami walić będziem w twojej
kuźni,
Sochą w rozświetach krajać twe za-
gony,
Aż ci się pęta na szyje rozluźni,
Aż buchnie z ciebie ogień atajony...
A. P.

Przeprowadzony w godzinach wieczornych atak naszych wojsk pod kierownictwem generała Maerckera doprowadził do zdobycia wzgórz na zachód od tej miejscowości. Pod Baillieuł toczyły się walki ze zmiennem szczęściem.

Miejscowości Merris i Vieux Berquin zostały przez nas zdobyte. Kolumny nieprzyjacielskie, zdążające na pole walki poniosły ciężkie straty pod działaniem ognia naszego, skutecznie kierowanego przez należytą obserwację z ziemi i z powietrza.

Na polu bitwy po obu stronach Sommy walki artyleryjskie.

Atak pewnej liczby batalionów francuskich przeciwko Mainvilletes załamał się wśród krwawych strat.

Znaczna liczba jeńców pozostała w naszych rękach.

Na północ od Mihiel wykonaliśmy pomyślnie natarcie przeciwko wojskom amerykańskim, zadaliśmy im ciężkie straty i sprowadziliśmy jeńców.

W walkach napowietrznych w ciągu 2 dni ostatnich straciliśmy 37 samolotów nieprzyjacielskich i 3 balony na uwięzi.

Porucznik Wenckhoff odniósł swe 24 zwycięstwo napowietrzne.

Z innych terenów walk nie nowego.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Co może łódź podwodna.

AMSTERDAM, 14 | 4. Według informacji waszyngtońskiego departamentu stanu, zjawia się w dniu 10 b. m. pewna łódź podwodna niemiecka największego typu na wysokości Monrevis (Liberja), obrzuciła pociskami stację telegrafu bez drutu, przyczyniając bardzo znaczne szkody, a następnie skierowała ogień swych dział na stację kablow.

Calais zagrożone.

BERN, 14 | 4. Sprawozdawca wojenny berneńskiego „Bandu” Stegemann w swym dzisiejszym artykule o sytuacji wojennej podkreśla szczególnie te okoliczności, że na zachód od Lille Niemcy są w posiadaniu rozległego terenu, z którego znakomicie może być podjęta ofensywa przeciwko Calais.

Co uratuje Aglików?

GENEWA, 14 | 4. Paryski „Temps” pisze: Sytuacja na froncie angielskim przedstawia się krytycznie i francuskie stanowiska frontowe są również zagrożone.

Jedynie jaknajszybsze wprowadzenie do boju nowej półmilionowej armii umożliwi odzucenie natarcia i przywrócenia dawnej linii frontu.

Niepokój w Serbji.

SOFJA, 14 | 4. Tutejsza opinia publiczna przyjęła z pewnem zaniepokojeniem wiadomość o proklamowaniu w Kiszyniowie przyłączeniu Besarabji do Rumunii.

Prasa nie uważa naogół sprawy tej za przesadzoną ostatecznie, a to wobec protestów Ukrainy.

Posiłki francuskie.

GENEWA, 14 | 4. Jak donosi Ag. Havasa, zarządził generał Foch natychmiastowe wysłanie wojsk francuskich na zagrożone lewe skrzydło angielskie.

Dopiero za zgodą państw centralnych.

BERLIN, 14 | 4. Półurzędowa „Norddeutsche Allg. Ztg.” donosi z Wiednia:

Z kół miarodajnych dowiadujemy się, że w sprawie połączenia Besarabji z Rumunją nastąpić musi zgoda państw centralnych, których stanowisko uzależnione jest od dalszego zachowania się Rumunii.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi dn. 14 kwietnia 1918 r.:

Front zachodni.

Na polu bitwy nad rzeką Lys po zaciętych walkach uzyskaliśmy znówu nieco terenu.

Na południe od strumienia Douve wojska generała v. Eberhardta przełamowały pozycje nieprzyjacielskie na południowo-zachód od Wulverghem i po zaciętych walkach z wojskami angielskimi, rzuconemi do kontrataku, zdobyły Nieuwkerke.

Nie należy również zapominać o tem, że sprawa ta dotyka interesów Ukrainy, że zatem trzeba też słuchać opinii rządu kijowskiego.

By kość ży i ból.

Na łąki i na pola
Barwione kwieciami świeżem,
Pobiegnie nasza dola
Codziennym herb pacierzem.

Hej, zbierze wonne kwiaty
Z tych płowych miedz i pol,
I wniesie nam do chaty
By kość ży i ból.

St. Warta.

Co słychać nowego?

Zapowiedź demonstracji przeciw pokojowi.

„Neues Acht Uhr Blatt“ donosi, że w Moskwie rozpowszechnione odezwę socjalnych rewolucjonistów, wzywającą do urządzenia w Moskwie wielkiej demonstracji przeciw pokojowi. Rząd bolszewicki ostrzeża ludność przed taką demonstracją, bo rząd surowo stłumi wszelkie próby wywołania zaburzeń w nowej stolicy.

Sprawy polskie w Rosji.

Obecna siedziba polskiej „Rady Międzypartyjnej“ jest Moskwa, gdzie też wychodzi jej główny organ „Gazeta Polska“ pod red. J. Hłaski i J. Lutosińskiego.

W Kijowie zaczął wychodzić w styczniu dziennik nar. demokratyczny „Przegląd Polski“, redagowany przez Z. Wasilewskiego, B. Wasilutynskiego i St. Zielińskiego.

P. St. Grabski z posterem F. Raczkowskim wyjechał z Moskwy na południe.

Koalicja żąda zwrotu amunicji.

Generał francuski Rampon i byli przedstawiciele Włoch w rosyjskiej kwaterze głównej, generał Ralis, udali się do Petersburga, w celu przeprowadzenia rokowań z Trockim co do zwrotu koalicji dostarczonych przez nią w swoim czasie materiałów wojennych. Materiały stanowią dotychczas jeszcze własność dostawców, gdyż warunki sprzedaży nie zostały przez Rosję dopełnione.

Tyfus w Petersburgu.

W Petersburgu codziennie notowane jest przeszło 20 przypadków tyfusu plamistego. Siostry miłosierdzia umierają przy wykonywaniu swych obowiązków. Zmarło również już 16 lekarzy.

Pomoc Stanów Zjednoczonych.

Biuro Reutersa donosi urzędowo: W rezultacie wymiany poglądów pomiędzy premierem angielskim a prezydentem Wilsonem, oraz pomiędzy sekretarzem wojny Bakerem, który przed kilku dniami był w Londynie, a premierem, oraz Balfourem a lordem Derby, jako też konferencji we Francji, w których udział wzięli gen. Pershing, oraz stały przedstawiciel wojskowy Stanów Zjednoczonych przy najwyższej Radzie wojennej, gen. Bliss, przyjęto ważne uchwały, stosownie do których w walkach mają być użyte silne oddziały wyćwiczonego żołnierza armii amerykańskiej dla poparcia wojsk koalicyjnych.

Rząd naszego wielkiego sprzymierzeńca w ciągu zbliżających się groźnych miesięcy nie tylko, że przysłał znaczną kolumnę batalionów wojsk amerykańskich do Europy, lecz zgodził się na to, aby pułki amerykańskie, które nie mogą być jeszcze użyte w całkowitych dywizjach ame-

rykańskich, przydzielone zostały do wojsk francuskich i angielskich, o ile wymaga tego konieczność.

Generalissimus Foch.

Jakkolwiek gen. Foch nie otrzymał tytułu generalissimusa, jak doniosły telegramy, tylko powierzone mu główną inspekcją wojskową na czas wojny, jednakże za względu, iż to jest najważniejsza obecnie osobistość w militarnym świecie wojskowym, podajemy za „D. W. Zing“ jego życiorys.

Generał Foch poświęcił się karierze wojskowej w czasie wojny 1870—71, wstępując jako ochotnik do 4 pułku piechoty.

W r. 1874 otrzymał stopień podporucznika w 24 pułku artylerii, a w latach osiemdziesiątych był już generałem.

W r. 1903 mianowano go szefem sztabu generalnego 5 korpusu, a w r. 1907 komendantem artylerji tegoż korpusu.

Jego zdolności do matematyki zyskały mu tytuł komendanta szkoły wojskowej, gdzie wykładał strategię i taktykę.

W r. 1913 został komendantem 8 korpusu, potem zaś w Nancy 20 korpusu.

W r. 1914 walczył we Flandrii, gdzie zwrócił uwagę swymi zdolnościami.

W r. 1916 dowodził wojskami francuskimi nad Somą i winę niepowodzeń przypisał gen. Haig.

W r. 1917 brał udział w konferencji wojskowej angielskiej, w listopadzie został członkiem rady wojennej, a w grudniu wyruszył na front włoski.

O kolonistach niemieckich w Rosji.

W Rosji jest około 1 i trzy czwarte miliona kolonistów niemieckich typu właścicińskiego. Mieszkają oni na Wołyniu, na Ukrainie, w Besarabji, nad Wołgą, na Kaukazie i w pobliżu Petersburga. Choć te kolonie istnieją już po większej części od 100 do 150 lat, jednakże kolonisci zachowali się dobrze pod względem narodowym, pozostali Niemcami.

Dzisiaj rewolucja rosyjska uczyniła ich skłonnyymi do reemigracji. Już przybywają do Niemiec emigracje, bazujący, czy istnieje możliwość osiedlenia tych ludzi bądź na ziemiach w Niemczech, bądź w koloniach, bądź w krajach, oderwanych od Rosji, a poddanych obecnie sferze wpływów niemieckich. Jednocześnie widać wśród Niemców kurlandzkich usiłowanie, aby właścian rosyjski niemieckich przyciągnąć do Kurlandji.

Dr. Dernburg, b. minister kolonji, popiera w „Tageblacie“ berlińskim gorąco tę ostatnią myśl.

KRONIKA.

* * *

Mamy przed sobą krótkie sprawozdanie z działalności Biblioteki publicznej w Częstochowie za miesiąc ubiegły. Cyfry mówią, że Biblioteka w m. marcu liczyła 73 członków, nowych przybyło 3 ch, czytelników miasta tylko 57, których przybyło w marcu 14, ubył 1, bibliotekę odwiedziło 180 osób, a przeczytano książek w czasie miesiąca aż... 156!

Są to cyfry tak śmiesznie małe, iż naprawdę mogą niepokoić każdego, kto się interesuje rozwojem kulturalnym naszego miasta.

Liczba 57 osób, korzystających z Biblioteki publicznej, liczącej narazie niewiele, ale w każdym razie 2035 tomów dzieł niemal wyłącznie nau-

kowych, jest wprost niepokojącą i świadczy o słabym zainteresowaniu się placówką, o której otwarcie tyle lat naprzód starali się i koratali przed wojną ludzie odczuwający konieczność jej istnienia.

Tak słaba frekwencja w Bibliotece publicznej może dowodzić, że albo inteligentny ogół Częstochowy nie uczuwa potrzeby książek naukowych lub też goni jedynie za sensacją dnia, czytając tylko modne powieści i romanse, a względem dzieł poważnych uczuwa nieorzeczycielony wstręt.

Należy naprawić zło i zapisywać się częściej na listę członków i czytelników Biblioteki publicznej, gdyż zaprawdę rumieńcem wstydu trzeba okryć oblicze, gdy się słyszy, że w kilkudziesięciotysięcznej Częstochowie w czasie miesiąca przeczytano tylko 156 książek naukowych!

Związek stowarz. polskich w Częstochowie.

Jak już pisaliśmy w „Gońcu“ w niedalekiej zapewne przyszłości powstanie w naszym mieście Związek stowarzyszeń polskich. Inicjatywa założenia związku powstała w stow. Kupców Polskich, tam też wyłoniona została specjalna komisja, która z udziałem osób zaproszonych, opracowała projekt ustawy i wykonała inne prace wstępne.

W niedzielę ub w lokalu stow.

Kupców Polskich zebrali się zaproszeni przedstawiciele 25 zrzeszeń naszego miasta, z których jednakże przybyła liczba mniejsza, gdyż tylko pp. inż. H. Hłasko i J. Cholewicki—Stow. Kupców Polskich, dr. St. Nowak—T-wo Higieniczne, Szmerdt—Stow. Rzem.-Przem., Kolwas—Zaw.-Przem. Żel., Dobrowolski—T-wo Ogródnicze, E. Brühl—straż Og., L. Janicki—kasa „Częstochówka“, Durzyński—Stow. wł. nieruchomości, Sojeczki—Krajozn. i rej. Plebanek—kasa Pożytek. Oszczędn.

Zebrani pod przewodnictwem inż. B. Hłaski obradowali nad poszczególnymi punktami ustawy, mającej być przedstawioną do zatwierdzenia odpowiednim władzom. Projekt ustawy przewiduje między innymi: zrzeszenie się delegatów reprezentujących instytucje społeczno-kulturalne w Częstochowie i powiecie dla utrwalania poczucia solidarności wzajemnej, rozwijania i popierania ich zadań, wreszcie urządzenie odczytów, zjazdów komunikowanie się z władzami prowadzaczami, utrzymywanie kontaktu z podobnymi instytucjami w kraju itp. itp.

Projekt ustawy referował dr. St. Nowak, a zebrani z pewnemi zmianami i uzupełnieniami uchwalili przesać ją do zatwierdzenia władzom.

Inicjatywom skupienia w jedno ognisko pracy społecznej w naszym mieście, ślemy życzenia szybkiego urzeczywistnienia zamierzonego a tak pożytecznego dzieła.

Matury 7-klasowe.

Na mocy rozporządzenia Ministerjum Wyznań i Oświecenia, matury realne 7-klasowe zostały zniesione. Do otrzymania matury realnej uczniowie obowiązani są kończyć 8 klas, przyczem ucz. z kl. 7 przechodzą bez egzaminów do 8ej. Program nauki w 8 klasie realnej został już nadany z Ministerjum.

Zebranie T-wo Ziemianek.

Zebranie T-wo Ziemianek odbędzie się dziś we wtorek 16 bm. w Sali parafialnej św. Zygmunta.

Ze szkoły sztuk pięknych.

Istniejąca od lat szeregu szkół sztuk pięknych p. P. Willenberga (ul. Fabryczna 8) rozpoczyna semestr

Restauracja
„Kogutkiem”
 w PARKU
 zostanie otwarta
 w Niedzielę dnia 21 Kwietnia

etni, podczas którego zajęcia praktyczne i wykłady odbywać się będą pod otwartym niebem, co pozwoli uczniom i uczniom malować i rysować z natury. Program wzorowany na programie Akademii pietrogradzkiej.

Z Biblioteki Publicznej.

Niedzielne walne zebranie członków Biblioteki Publicznej zgała w obecności 15 u członków rej. Stan. Biernacki, proponując na przewodniczącego ks. kan. B. Wróblewskiego, który na asesora zaprosił pp. W. Płodowskiego i L. Mężnińskiego.

Po odczytaniu sprawozdania z działalności Biblioteki i finansowego za rok ub. i pierwszy istnienia tej instytucji zebrani uchwalili budżet w sumie mk. 4000, z których mk. 1000 przeznaczono na kupno książek w roku bieżącym.

Po dyskusji nad wnioskiem dr. K Okuski w sprawie domu własnego uchwalono go w następującym brzmieniu: od wszystkich dochodów nadzwyczajnych, z wyjątkiem przeznaczonych na cele specjalne, 10 proc. przeznaczają się na kupno domu. Na tym obrady zakończono.

Z zebrania stow. „Obrona”

W ub. niedzielę odbyło się ogólne roczne zebranie członków Stow. Spółczego „Obrona”. Zgała zebranie prezes zarządu K Krakowiecki, zapraszając na przewodniczącego p. Romana Pruszkowskiego, który ze swej strony do stołu prezydjalnego zaprosił pp. Zbońskiego, Blachnickiego i Folfasińskiego, na sekretarza p. B. Ryskiego. Podczas rozpatrywania sprawozdania za rok ubiegły rozwinięta się dłuższa dyskusja, zainicjowana przez p. Chadzińskiego a dotycząca zaopatrywania „Obrony” w produkty pierwszej potrzeby i towary celne, co czyni stowarzyszenie pokrewne: „Jedność” i stow. „Jutrzenka” na Rakowie. Poza tem p. Chadziński zwrócił uwagę, że towary dla „Obrony” nabywane są z drugiej ręki co wpływa na wyższą cenę i uniemożliwia konkurencję z rynkiem. Taki stan rzeczy wpływa na zmniejszenie obrót Stowarzyszenia. Szczegółowych wyjaśnień udzielał p. Krakowiecki.

Następnie p. J. Chmurski interpelował zarząd w sprawie pożyczki w sumie 248 mk. 14 fen., figurującej w rachunkach procentowych bilansu. Pan Krakowiecki wyjaśnił, że suma powyższa pochodzi z procentu od kapitału, który przez pewien czas posiadał Stow. w Banku Handlowym na 1 i pół proc. następnie zaś u p. Krakowieckiego na 5 proc. Pan B. Rylski zabrał głos w kwestii zwrócenia bacniejszej uwagi na rozwój handlu i pomoc członkom Stowarzyszenia.

P. R. Pruszkowski odczytał protokół komisji rewizyjnej, który zatwierdzono bez dyskusji.

W dalszym ciągu obrad powołano na prezesa zarządu przez aklamację p. K. Krakowieckiego, zaś wybory pozostałych ustępujących członków zarządu uskuteczono przez balotowanie. Projekt budżetu w wysokości 33900 mk. zebranie jednogłośnie zaakceptowało, poczem rozpatrywano

wniosek 11 członków Stow. w kwestji kupna ewentualnie budowy domu dla Stow. „Obrona”, oraz zaprowadzenia złotej księgi fundatorów. Po dłuższej dyskusji postanowiono wybrać komisję z prawem kooptacji w której skład weszli pp. Misierowski, Chmurski, Majewski, Wojski i Chmielewski.

Następnie postanowiono z osiągniętych zysków wypłacić pracownikom Stow. „Obrona” dwu miesięczną pensją. Kwestję przystąpienia Stow. „Obrona” do związku Stow. m. Częstochowy” obszernie referował p. Wąreński. Zebrani postanowili sprawę powyższą odroczyć aż do chwili zredagowania odpowiedniej ustawy na zgromadzeniu delegatów miejscowych stowarzyszeń.

Do zarządu wybrani zostali, oprócz prezesa p. Krakowieckiego, pp. Majewski (22 głosy), Chmurski (20 gł.). Do komisji rewizyjnej pp. Dobrucki (42 gł.), Misierowski (38 gł.) i Kowalik (38 gł.).

Za gromadzenie się przed wystawami.

Posterunkiwi policji, zwłaszcza w śródmieściu około cukierni p. Jackowskiej, otrzymali rozporządzenie swej władzy, aby zapisywali nazwiska osób, gromadzących się tłumnie przed wystawami sklepowymi, które to osoby pociągane będą do odpowiedzialności za tamowanie ruchu ulicznego.

Wielki koncert St. Gruszczyńskiego.

Nasza muzykalna publiczność będzie miała wkrótce sposobność podziwiania pierwszego bahaterskiego tenora Opery Warszawskiej, Stanisława Gruszczyńskiego, którego ostatni występ w królewskich operach w Berlinie i Dreźnie wywołał nadzwyczajny entuzjazm i był z wielkim uznaniem przyjęty przez prasę zagraniczną. St. Gruszczyński jest dziś bezsprzecznie największym gwiazdą polskim, a jego fenomenalny głos pozostawia silne i niezatarte wrażenie. To też koncert jego, który odbędzie się dnia 25 b. m. w sali teatru Paryskiego będzie istotnie prawdziwą uczcą artystyczną dla naszego miasta. Bilety już nabywać można w księgarni F. Bolnickiego.

Dziś ostatni występ J. Reda.

Znakomity artysta operetki warszawskiej, Józef Reda wystąpi dziś we wtorek po raz ostatni w operetce „Generał Huzarów” w otoczeniu ze społu dyr. Czarneckiego. Pozostałe w niewielkiej tylko liczbie bilety nabywać można w cukierni p. Jackowskiego, a przed przedstawieniem w kasie teatru „Paryskiego”.

Teatr krakowski w Częstochowie.

Jak się dowiadujemy, w początkach maja zjedźdża zespół artystów teatru krakowskiego z up. Zelwerowiczem, Feldmanem, Norkow skim, Zarzycką, Fularowiczówną i Solską na czele. Między innymi będą odegrane: „Walka kobiet” — Scribego, „Diablica” — Babra i „Prawdziwa miłość” — Bracca.

Choć powrócił.

Leopold Kijok, znajdujący się w jednym z punktów koncentracyjnych dla wychodźców, chce powrócić do krewnych w Bolesławicach pow. częstochowskiego. Kordon graniczny przekroczył też Władysław Kuraś, Częstochowa, Żelazna 8 i chce powrócić do kraju.

Falszywe 100-markówki.

W Zduńskiej Woli wykryto fałszerza banknotów, u którego znaleziono 500 markówek za 50,000 marek.

Pokaz fasoli.

Na niedzielnym zebraniu T-wa ogrodniczego postanowiono urządzić pokaz fasoli w maju podczas zwykłego zebrania miesięcznego członków.

Czem nas trują.

Wobec nadzwyczajnej drożyzny i braku w handlu cytryn, ukazal się nowy surogat, sprzedawany jako kwas cytrynowy. Nowy ten „ersatz” zawiera w znacznym stopniu kwas siarczany.

Sprawozdanie finansowe Biblioteki Publicznej za rok 1917.

WPLYWY:

Sejmik na kupno książek	Mr. 2500 fen. —
na utrzymanie Biblioteki	1250 „ —
Ofiara R. O powiatowej	100 „ —
Składki członków	550 „ 44
Ofiary	1812 „ 30
Procent od kapitału	23 „ 45

Mr. 6,301 fen. 79

WYDATKI:

Książki i pisma	mk. 985 fen. 85
Urządzenie lokalu	1060 „ 92
Druki i materiały piśmienne	280 „ 30
Skatologowanie książek	100 „ —
Wynagrodzenie bibliotekar.	200 „ —
Opał i światło	51 „ 70
Służba	50 „ —
Utrzymanie lokalu	57 „ —
Strata na zmianie waluty	9 „ 44
Podatki i t. p.	3 „ 96
Wydatki różne	149 „ 06

Mk. 2901 fen. 23

Saldo na 1918 r. 3400 „ 55

Mk. 6301 fen. 79

Kradzież.

Onegdaj p. K. Kleszczewskiemu — Panny Marii 20, skradziono pialto zimowe wartości mk. 350

Z ziarnek pszenicznych.

Wychodząc z założenia, że pszenica to nie mąka, niektórzy podrzędni cukiernicy wypuścili do sprzedaży ciastka z ziarnek pszenicznych, spreciarowane w ten sposób, że ziarno zlepione syropem wysusza się następnie w piecu.

Smakotyżni te znajdują dość wielu amatorów i przypominają tak z wyglądu, jak i częściowo ze smaku ciasteczka migdałowe, sprzedawane zaś są po 50 fen. sztuka.

Może po fenigu iarnko.

DR. STEFAN KON
 Akuszer-Ginekolog
 powrócił. Przyjmuje od 9-11 rano i od 3-5 po południu
 ul. Panny Marii Nr. 31
 II piętro od frontu.

Taka cen w gabinecie Lekarza
Dentysty Stefana Barylskiego
 ul. Panny Marii Nr 49.
 Wszelka porada bezpłatnie
 Wyjęcie zęba 2 m.
 „ „ bez bólu 3 m.
 Plomba cementowa lub miedziana z leczeniem 5 m.
 Plomba srebrna lub porcelanowa z leczeniem 6 m.
 Ząb sztuczny w kauczuku 10 m.
 Korona 30 m.

Z kuchen K. G.

W kuchniach R. Op. m. Częst. w czasie od dnia 2 | 4 do 8 | 4 1918 r. wydano obiadów:

Kuchnia II ludowa — po 30 fen. — 36, po 60 fen. — 60, służbie — 119, kredyt. — 00, bezpłat. — 4,320, ogółem 4,475.

Kuchnia III dla intel. — po 30 fen. — 00, po 60 fen. — 29, służbie — 77, kredyt. — 00, bezpłatnych — 1,584, ogółem — 1,640.

Kuchnia IV ludowa — po 30 fen. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 231, kredyt. — 00, bezpłatnych — 10,034, ogółem — 10,265.

Kuchnia V dla chorych — po 30 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, kredyt. — 00, bezpłat. — 427, ogółem 427.

Kuchnia VI dla chorych — po 30 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, bezpłatnych — 419, ogółem — 419

Ogółem: po 30 fen. — 36, po 60 f. — 29, służbie — 427, kred. — 00, bez

płatnych — 16,734, ogółem — 17,226.
Zapomóg wydano dla 212 rodzin na sumę Mk. 3014.

Rozmaitości.

Pomysły złodziejskie.

Złodzieje, jak wiadomo, mają powodzenie dzięki temu, że umieją zastosować najnowsze zdobycze techniki, nim kiedykolwiek inny zawód o tem pomyśli. Gdy wynaleziono gazy trujące, złodzieje wpadli na pomysł, zastosowania tego sposobu przy kradzieżach trzody chlewnej, aby kwikiem nie zdradzały wywiastczyeli. Obecnie w Gdańsku złodzieje kieszonkowi używają gazów, inni przypuszczają, że preszków, które wywołują izawienie ogólne. W teatrze, kinematografach, na poczcie, w restauracjach i składach stosują tedy tę metodę i kiedy wszystko płacze, złodzieje zapuszczają swe ręce w kieszenie

i wywiastczają. Jednego wieczoru w teatrze, podczas przedstawienia opery utylii znów gazu czy prozaku, na czem przedstawienie bardzo uolerpiał. Jeśli złodzieje nie przestaną graować w ten sposób, Gdańszczanie będą musieli postarać się o maski ochronne.

Humor i Satyra.

Młodociany dramaturg.

Synek pewnego poety, aczkolwiek liczy dopiero 8 wiosen, z zamiłowaniem pisze już nie tylko poezję, ale sztuki teatralne.

Ostatni dramat, nad którym obecnie „pracuje“, zaczyna się następującą oryginalną sceną:

Herabia i hrabina (siedzą przy kominiku).

Lokaj wchodzi i anonsuje. Pani hrabino, urodziła się właśnie w tej chwili mała cecozka pani hrabiny..

Organizacja — to nasza siła!

Teatr „ODEON“ Panny Marji № 27.

Program od piątku 12-go do wtorku 16-go Kwietnia 1918 r. włącznie.

Niebywała Sensacja!

Bohaterowie

Wielki, wszechświatowe arcydzieło firmy „Cines“

Wspaniała tragedia w 8-iu aktach, ilustrująca najpiękniejsze chwile **Epepei Napoleońskiej.**

W obrazie przyjmując udział przeszło 15000 osób!

Wzruszające momenty i wspaniałe epizody batalistyczne, przy interesującej treści — tworzą wyjątkowo wartościową i ciekawą całość.

Pomimo niezwykle kosztownej dzierżawy obrazu Ceny miejsc niepodwyższone — Dla dzieci wejście dozwolone.

Anons: Wkrótce odbędzie się Koncert Benefisowy Członków Orkiestry Teatru Odeon.

Ważne dla rolników i ogrodników!

Nowootworzony chrześcijański Sklep Rolniczy

Boroń i Zabłocki w Częstochowie N. Rynek 1 (w podwórzu

Poleca nasioną rolne i ogrodowe. Maszyny rolnicze i narzędzia ogrodnicze.

Kartofle.

Ponieważ racja kartofli na kwiecień już została wydana, Deputacja Żywnościowa zaś posiada większy zapas więc poczynając od środy dn. 17 b.m. będzie wydawana porcja kartofli na pierwszą połowę Maja po 12 f. na osobę za mk. 1 20 fer na kupon karty żywnościowej nr. 19 według następującego planu:

- Wśród dnia 17-go kwietnia r. b.
- Okręgu I. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 1 ul. Mirowska
- Okręgu II. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 4 ul. Nadrzeczna 78.
- Okręgu IV. kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 16 ul. Panny Marji 9.
- Okręgu VIII. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 31 ul. Kościuszki 46.
- Okręgu IX. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 34 ul. Stradomska 11.
- Okręgu X. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 37 ul. Barbary 15.
- Okręgu XI. kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 23 ul. Krakowska 32.
- Okręgu XII. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 9 ul. Warszawska 54.
- W czwartek dn. 18 Kwietnia r. b.
- Okręgu II. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 5 ul. Nadrzeczna 49
- Okręgu III. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 13 ul. Warszawska 45.
- Okręgu IV. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 17 ul. Ogrodowa 22a.
- Okręgu V. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 20 ul. Krakowska 36.
- Okręgu VI. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 26 ul. Panny Marji 18.
- Okręgu VII. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 29 ul. Panny Marji 62.
- Okręgu X. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 38 ul. Kamienic 11.
- Okręgu XI. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 24 ul. Bór 21.
- Okręgu XII. kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 10 ul. Warszawska 45

Kartofle na mocy wykupionych kwitów wydawane będą w fabr. Pelcerów.
Miejska DEPUTACJA ŻYWNOSCIOWA w Częstochowie.

Pogotowie Elektryczne
Stanisław LEWANDOWSKI i Ska
ul. P. Marji 39 I piętro
Stały dyż. montera
Przyjmuje urządzenia, konserwacje i reperacje: światła, dzwonek, telefonów i motorów elektrycznych.

LEKARZ-DENTYSTA
Michał Grejniec
w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.
Wyjmowanie zębów. Plomby
Laboratorium zębów sztucznych.
codz. od 9-1 i 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

DOKTOR
Paweł Broniatowski
w CZĘSTOCHOWIE
ul. Panny Marji № 21.
Choroby skórne weneryczne i dróg moczowych.
Ordynuje: od 9-12 rano i od 4-7 p.p.
Panie od 12-1 po południu. 807-

Stanisław Rumszewicz
adwokat przysięgły
w Częstochowie ul. Piękna № 7
parter front (obok sądu pokoju 1-go okręgu)
Przyjmuje od 9-iej do 9 i pół rano i od 2-iej do 5-iej po południu.

Ofiary.

Na Polską Macierz Szkolną na Podsiu i Chełmszczyźnie.

p. Błaszczyk Teodor rb. 2 p. Błaszczyk mk. 2 20 fen. p. Sosnowski Józef mk. 1 p. Bieda mk. 1 Jarosiński Józef rb. 1 p. Płokata 80 fen. p. Kozielski Kazimierz mk. 1 p. Ujma Franciszek 50 f. razem rb. 3 mk. 5 50 fen.

Do sp. zedanie marchwi i buraki pastawne
Wiadomość fot. Lelusin ul. Ciemna Bzowski 336 -

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca galkowite umeblowanie, apykalni, stołowych, i t. p. ul Panny Marji 73. obok parku. 1186-

Mebli garnitur, stoły, krzesła, szafy: Kredens, i otomany wyprzedaż ul. Panny Marji Nr. 12 304-

Rutynowany rząd'a urzędnik poszukuje zarządu większym domem. Oferty w „Gońcu“ pod lit. M. 316-

Zagony pod kartofle i kapustę oraz kilka móg gruntu do wydzierżawienia, wiadomość - dwór „Kiedrzyń“ Nr 296.

Lokaj kawaler, elegański potrzebny sarax na plebanję blisko Częstochowy, wynagrodzenie dobre. Oferty w „Gońcu“ 329-

Dom z placem frontowym i ogrodem owocowym Część Kapitału nie wymagalna Wiadomość w Gońcu. 325-

Beozka kapusty kwaszonej do sprzedania na pudy Wieluński Rynek 26 326-

Potrzebne zaraz zdolne podręczne do pracowni sukien i okryć damskich K. Skrzynecka. ul. Panny. Marji. 40

Poszukuje się 7-9 pokoi, pożądana na partezse Oferty w Adm. „Gońca“

Kto chce kupić szafy krawieckie lub do sklepu bławatnego ul. P. Marji Nr. 24 Rutkowski 332-

Potrzebne panny i podręczne do pracowni ul. Panny Marji Nr. 48 333-

Złoty kwit lombardu kasy Pożycz.-Oszczęd. Nr. 31812 335-

Bufetowa potrzebna do restauracji wiad. w redakcji Gońca 334-

Za Redaktora i Wydawcę Adam Paciorkowski.

Oddito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego“